

Specyfika nauczania języka polskiego, gdzie dominuje praca z tekstem, sprawia, że w każdym bloku większość umiejętności zapisanych w podstawie jest kształcona stale. Dotyczy to przede wszystkim lekcji z wykorzystaniem części I podręczników (do kształcenia literackiego i kulturowego). Dlatego, by nie powtarzać ciągle tych samych zapisów w kolejnych blokach, w rubryce „Treści nauczania” dopisane zostały tylko te umiejętności, które nie zostały podane poniżej.

TRZĘCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE, KTÓRE KSZTAŁCONE SĄ W KAŻDYM BLOKU W CZĘŚCI I PODRĘCZNIKA

- I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.
 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:
 - 1) sprawnie czyta teksty głośno i cicho;
 - 2) określa temat i główną myśl tekstu;
 - 3) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, czytelnika, słuchacza);
 - 4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...];
 - 6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych;
 - 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte);
 - 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
 - 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz);
 - 10) dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity).
 2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń korzysta z informacji zawartych w encyklopedii, słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego (małym lub podręcznym), słowniku wyrazów bliskoznacznych
- II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.
 1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:
 - 1) nazywa swoje reakcje czytelnicze (np. wrażenia, emocje);
 - 2) konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami;
 - 3) wyraża swój stosunek do postaci.
 2. Analiza. Uczeń:
 - 1) dostrzega swoistość artystyczną dzieła;
 - 2) odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości;
 - 4) rozpoznaje w tekście literackim: porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę*;
 - 5) rozpoznaje: wers, zwrotkę (strofę), rym, rytm, refren; odróżnia wiersz rymowany i nierymowany (biały) *;
 - 9) omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia;
 - 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów.
 3. Interpretacja. Uczeń:
 - 1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym;

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np. przyjaźń – wrogość, miłość – nienawiść, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada).

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury;

- 2) dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu;

- 3) formułuje pytania do tekstu;

- 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi oraz (w wypowiedzi ustnej) mimiką, gestykulacją, postawą ciała;

- 6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity);

- 8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je;

- 9) czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację;

- 10) recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- 5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]**;

- 6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika;

- 7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne).

Rozdział	Blok	Teksty kultury	Treści nauczania – wymagania szczegółowe z podstawy, inne niż podane powyżej Definicje pojęć z podstawy II etapu edukacyjnego wprowadzane w bloku Pojęcia spoza podstawy wprowadzane w bloku Wyróżniki programu – wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym Uczeń:
Rozdział I: Wrześniowe i październikowe wędrowki	Jesienne wspomnienia	K. Makuszyński, <i>Szatan z siódmej klasy</i> (fragment) J. Liebert, <i>Początek jesieni</i> K.I. Gałczyński, <i>Pieśń o żołnierzach z Westerplatte</i> R. Skarżycki, T.L. Leśniak, <i>Tymek i Mistrz</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] II.2.11) identyfikuje: [...] komiks [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] list oficjalny, [...] opis postaci, [...] prosta notatka
	Jak osiągnąć szczęście?	C. Miłosz, <i>Dar</i> W. Kopaliński, <i>125 baśni do opowiadania dzieciom</i> (fragment) J. Kochanowski, <i>Na dom w Czarnolesie</i> J. Sztudynger, <i>Na szczęście</i> J. Sztudynger, <i>Pochwała marzycieli</i> Media informują E. Meyer-Glitza, <i>Kiedy Pani Złość przychodzi z wizytą</i> (fragment) Jak napisać interpretację obrazu? <i>Rady dla... opisujących obraz</i> W. Rodger, <i>Szczęśliwe rodziny</i>	II.2.11) identyfikuje: [...] fraszkę [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci, [...] prosta notatka definicje pojęć z podstawy: <i>fraszka</i>
	Podróże dalekie i bliskie	D. Starkey, <i>Atlas odkryć</i> (fragment) H. Sienkiewicz, <i>W pustyni i w puszczy</i> (fragment) L. St John, <i>Opowieść słonia</i> (fragment) J.R.R. Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i> (fragment) W. Szymborska, <i>Rymowanki dla dużych dzieci</i> (fragment) M. Wojciechowska, <i>Zapiski (pod)różne</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] II.2.8) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu [...]) [...] II.2.11) identyfikuje: [...] komiks [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem [...], [...] sprawozdanie [...], [...] opis postaci, [...] prosta notatka pojęcia spoza podstawy: <i>limeryk, ekranizacja</i> (PP do gimnazjum), <i>adaptacja</i> (przypomnienie), <i>powieść podróżnicza</i> (PP do gimnazjum)
	Bohaterowie naszych lektur i niezwykle wynalazki	W. Kotzwinkle, E.T.: <i>Przygody istoty pozaziemskiej na Ziemi</i> (fragment) S. Lem, <i>Bajka o maszynie cyfrowej, co ze smokiem walczyła</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis [...] przedmiotu, [...] prosta notatka

		<i>Polski łazik marsjański najlepszy na świecie</i> (fragment artykułu)	pojęcia spoza podstawy: <i>powieść science fiction</i> (PP do gimnazjum) wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: świadome korzystanie z zasobów różnych mediów oraz ich krytyczna ocena, analiza oferty mediów i wybór programów korzystnych z punktu widzenia własnego rozwoju, kryteria oceny wartościowych czasopism samokształcenie: techniki uczenia się (czytanie tekstu publicystycznego)
	Na tropie ortografii: Na początek – powtórzenie		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]
Rozdział II: Listopadowe i grudniowe wędrowki	Zanim przyjdzie zima	W. Szymborska, <i>Kot w pustym mieszkaniu</i> Media informują: Znane cmentarze A. Asnyk, <i>Ulewa</i> Ch. Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i> (fragment) A. Domańska, <i>Historia żółtej cizemki</i> (fragment) F. Karpiński, <i>Bóg się rodzi</i> J. Twardowski, <i>Mamusia</i> <i>Tradycje wigilijne w Twojej rodzinie – opis</i> , „Victor Junior” nr 16/04	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci, [...] krajobrazu, [...] prosta notatka I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] instrukcję, w tym przepis) wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>prasa w internecie, artykuł, nagłówek, lead, śródtytuł, dział</i>
	Kurtyna w górę	W. Szekspir, <i>Sen nocy letniej</i> (fragment) J. Kulmowa, <i>Po co jest teatr?</i> G. Kasdepke, <i>Bon czy ton. Savoir-vivre dla dzieci</i> (fragment) L. Legut, <i>Już nigdy nie będę się kłócił z Piotrkim</i> (fragment) Z. Herbert, <i>Pudełko zwane wyobraźnią</i>	I.3.5) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała) II.2.6) wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty) III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] prosta notatka pojęcia spoza podstawy: didaskalia, dramat (PP do gimnazjum)
	Polska i Polacy	<i>Co to znaczy być Polakiem?</i> (fragment artykułu) K. Drzewiecka, <i>Piątka z Zakątką</i> (fragment) J. Mikołajewski, <i>Czy jego już nie ma?</i> (fragment artykułu) C. Miłosz, <i>W mojej ojczyźnie</i> C. Leżeński, <i>Jarek i Marek bronią Warszawy</i> (fragment) <i>Co to znaczy być Polakiem</i> (artykuł) Z. Herbert, <i>Pan od przyrody</i> J. Matejko, <i>Hołd pruski</i>	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis [...] krajobrazu, prosta notatka pojęcia spoza podstawy: <i>kontrast</i>

	Bohaterowie naszych lektur w krainie sztuki	E. Jałochowska, <i>Historia sztuki dla dzieci i rodziców. Rozmowy z Kajtkiem</i> (fragment) K. Jerzykowska, W. Karwacki, <i>13. skrytka</i> (fragment) Instytucje kultury B. Miś, <i>Internet – muzea w sieci</i> (fragment artykułu) <i>Rady dla... piszących sprawozdanie</i>	II.2.6) wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty) III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, [...] proste sprawozdanie (np. z wycieczki, z wydarzeń sportowych), [...] opis postaci, [...], ogłoszenie, [...] prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>instytucje kulturalne, opera, libretto, aria, operetka</i> samokształcenie: techniki uczenia się (techniki zapamiętywania)
	Na tropie ortografii: Pisownia przymiotników i przysłówków z przeczeniem <i>nie</i>		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: [...] c) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i czasownikami
Rozdział III: Styczniowe i lutowe wędrowki	I znów zima	M. Buczkówna, <i>Wieczór zimowy</i> <i>Dzieła sztuki pod lupą</i> J. Harasymowicz, <i>Sad, styczeń</i> L. Bruin, <i>Co jest za horyzontem?</i> (fragmenty) <i>Pechowa walentynka, „Kumpel”, nr 2(13)/2005</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] II.2.11) identyfikuje: [...] przysłówie [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] list [...], [...] opis postaci, [...] krajobrazu, [...], [...] prosta notatka I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] instrukcję, w tym przepis) pojęcia spoza podstawy: <i>powieść historyczna</i> (PP do gimnazjum) wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>artykuł prasowy, wywiad</i> samokształcenie: techniki uczenia się (czytanie tekstu publicystycznego)
	Znaki czasu – trudna współczesność	H. Lee, <i>Zabić drozda</i> (fragment) E. Lipska, <i>Takie czasy</i> E. Ibbotson, <i>Pies i jego chłopiec</i> (fragmenty) Media informują <i>Rady dla... przeprowadzających wywiad</i>	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] list oficjalny, [...] prosta notatka
	W szkole	I. Skirycki, <i>Wędrowiec</i> G. Kasdepke, <i>Bon czy ton. Savoir-vivre dla dzieci</i> (fragment) M. Musierowicz, <i>Kwiat kalafiora</i> (fragment) <i>Rady dla... charakteryzujących postaci</i> M.K. Piekarska, <i>Klasa pani Czajki</i> (fragment) E. Meyer-Glitz, <i>Kiedy Pani Złość przychodzi z wizytą</i>	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] proste sprawozdanie [...], [...] opis postaci [...], prosta notatka I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] życzenia [...]) pojęcia spoza podstawy: <i>sentencja, debata</i>

		(fragменты)	
	Dzieci i dorośli	D. Wawiłow, <i>Wędrówka</i> (fragment) M. Brykczyński, <i>O prawach dziecka</i> B. Ciwoniuk, <i>Igor</i> (fragment) A. Minkowski, <i>Dolina Światła</i> (fragment) H. Ożogowska, <i>Za minutę pierwsza miłość</i> (fragment)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] dziennik [...], prosta notatka
	Bohaterowie naszych lektur i wirtualny świat	P. Beręsewicz, <i>Wszystkie lajki Marczuka</i> (fragment) G. Kasdepke, <i>Bon ton. Savoir-vivre dla dzieci</i> (fragment) P. Jochym, <i>Dziesięć rad, jak się posługiwać Wikipedią</i> (fragment artykułu)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci, [...] prosta notatka samokształcenie: techniki uczenia się
	Na tropie ortografii:	Pisownia rzeczowników zakończonych na -ia i -ja	III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]
	Wiosna	J. Tuwim, <i>Ptak</i> F.E. Hodgson Burnett, <i>Tajemniczy ogród</i> (fragment) J.-J. Sempé, R. Gosciny, <i>Nieznane przygody Mikołajka</i> (fragment) Media informują C. Ditz, <i>Jabłko</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] proste sprawozdanie, [...] prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>artykuł prasowy, relacja</i> samokształcenie: techniki uczenia się (czytanie tekstu publicystycznego)
	Przed sprawdzianem	J. Rudniański, <i>Jak się uczyć?</i> (fragment) <i>Rady dla... tworzących notatkę</i> Ch. Perault, <i>Knypsy z Czubkiem</i> (fragment) I. Krasicki, <i>Lew i zwierzęta</i> M. Grądzka, <i>Legendy polskie</i> (fragment) N. Chadzinikolau, <i>Mity greckie</i> (fragment) J. Kulmowa, <i>Kwitną wieżowce</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), pamiętnik i dziennik (pisane z perspektywy bohatera literackiego lub własnej), list oficjalny, proste sprawozdanie (np. z wycieczki, z wydarzeń sportowych), opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka samokształcenie: techniki uczenia się (zdawanie egzaminów)
	Porozmawiajmy o wartościach	É.-E. Schmitt, <i>Oskar i pani Róża</i> (fragment) C. Janczarski, <i>Nie mijam</i> K. Dunin, <i>Zrobieni na niebiesko</i> (fragment), „Wysokie Obcasy” z 16 lipca 2005 r. J. Gaarder, <i>Świat Zofii: cudowna podróż w głąb historii filozofii</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] prosta notatka pojęcia spoza podstawy: <i>przypowieść</i> (PP do gimnazjum)
Rozdział IV: Marcowe i kwietniowe wędrówki	Świat mediów	W. Kopaliński, <i>Opowieści o rzeczach powszednich</i> (fragment) Gazety i czasopisma J. Verne, <i>W 80 dni dookoła świata</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>obraz</i>

	<i>Rady dla... przyszłych dziennikarzy</i> D. Kaczmarek, <i>Pieskie wakacje</i> (fragment) B. Stenka, <i>Masło przygodowe</i> (fragment)	<i>statyczny i dynamiczny, koncert muzyki klasycznej</i>
Bohaterowie naszych lektur i niecodzienne sytuacje	C. Funke, <i>Atramentowe serce</i> (fragment) I. Jurgielewiczowa, <i>Ten obcy</i> (fragment) <i>Lekcje w parku linowym? Czemu nie!</i> (fragment artykułu)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] II.2.7) wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska) II.2.8) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), potrafi nazwać ich tworzywo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa) III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis [...], prosta notatka
Na tropie ortografii: Interpunkcja		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]
Zanim przyjdzie lato	R. Suchodolski, <i>Mazurek 3 maja</i> (fragment) J. Twardowski, <i>Ręce</i> D. Suwalska, <i>Ratunku, marzenia</i> (fragment)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze) [...], prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>artykuł – sprawozdanie z wydarzenia, bestseller</i>
W harmonii z naturą	W. Szymborska, <i>Jarmark cudów</i> <i>Rozmowa z Wojciechem Owczarzem – pomysłodawcą „Listów dla Ziemi”</i> (fragment artykułu) B. Watterson, <i>Calvin i Hobbes. Coś się ślini pod łóżkiem</i> (fragment) <i>A. Pavlova, Królowa z pigwy</i>	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis postaci, [...] prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>kompozycja obrazu</i>
Blaski i cienie dorastania	J. Baran, *** K.I. Gałczyński, <i>Rozmowa liryczna</i> <i>Media informują</i> J. Wilson, <i>Dziewczyny się odchudzają</i> (fragment) A. Minkowski, <i>Gruby</i> (fragment)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), [...] list oficjalny, [...] opis postaci, [...] prosta notatka I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] życzenia [...])
Bohaterowie naszych lektur i ważne sprawy	E. Nowacka, <i>Słońce w kałuży</i> (fragment) B. Gawryluk, <i>Moje Bullerbyn</i> (fragment) <i>Może ruszać tylko głową, ale „wymiała” lepiej niż pełnosprawni gracze</i> (fragment artykułu)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci, [...] prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>analiza oferty mediów, wady i zalety internetu</i>
Na tropie ortografii: Dbajmy o język polski		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]

Rozdział	Temat	Treści nauczania – wymagania szczegółowe z podstawy programowej Uczeń:
Jak się porozumiewać?	Porozumiewam się w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych	III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu I.3.5) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała) III.1.8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je I.1.3) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora [...], czytelnika, słuchacza) III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury
	Uczę się kulturalnie dyskutować	
	Potrafię przemawiać	
	Korzystam z internetowych form komunikacji	
Do czego służą części mowy?	Postępuję się czasownikami	I.3.3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi III.2.4) poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki i używa ich we właściwych kontekstach I.3.4) rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi III.2.3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych III.1.4) świadomie postępuje się różnymi formami językowymi [...] III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: a) wymianie głosek [...] w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, [...] c) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i czasownikami
	Używam rzeczowników	
	Poprawnie postępuję się rzeczownikami o nietypowej odmianie	
	Potrafię zapisywać rzeczowniki zakończone na <i>-ia</i> i <i>-ja</i>	
	Korzystam z przymiotników w swoich wypowiedziach	
	Stopniuję przymiotniki	
	Używam przysłówków	
	Stopniuję przysłówki	
	Postępuję się liczebnikami	
	Używam liczebników wielowyrzowych	
	Zastępuję wyrazy zaimkami	
	Postępuję się przyimkami	
	Stosuję przyimki złożone	
	Łączę wyrazy za pomocą spójników	
Poprawnie zapisuję <i>nie</i> z różnymi częściami mowy		
Jak budować zdania?	Tworzę zdania pojedyncze i równoważniki zdań	I.3.1) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik) I.3.2) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie), równoważniki zdań – i rozumie ich funkcje III.2.1) rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury III.1.4) świadomie postępuje się różnymi formami
	Postępuję się podmiotem i orzeczeniem	
	Rozumiem funkcje przydawki, dopełnienia i okolicznika	
	Używam zdań złożonych	

	Poprawnie stawiam przecinki w zdaniach pojedynczych i złożonych	językowymi [...] III.2.6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, [...] znaku wykrzyknika
Jak poprawnie tworzyć wyrazy?	Rozpoznaję rodziny wyrazów	III.2.5 a) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych [...]
	Posługuję się wyrazami pochodnymi	I.3.3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki [...]) i wskazuje różnice między nimi
	Poprawnie zapisuję trudne wyrazy pochodne	III.2.3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do [...] zamierzonego celu
Jak tworzyć wypowiedzi?	Piszę sprawozdanie	III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością [...] III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do [...] zamierzonego celu III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] list oficjalny, proste sprawozdanie
	Tworzę list oficjalny	(np. z wycieczki, z wydarzeń sportowych) [...] III.1.6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity) III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do [...] zamierzonego celu
	Układam teksty reklamowe	III.1.4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...] I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, [...] reklamowy I.1.6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych
	Tworzę notatkę prasową	I.1.7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte) I.1.9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz) I.1.2) określa temat i główną myśl tekstu I.1.3) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, [...] czytelnika [...])

TEKSTY KULTURY

W roku szkolnym poznawanych są w całości nie mniej niż cztery pozycje książkowe oraz wybrane przez nauczyciela teksty o mniejszej objętości¹.

KLASA VI

1. Moony Witcher, *Dziewczynka z Szóstego Księżyca* VIa XII, VIb III
2. Irena Jurgielewiczowa, *Ten obcy* VIa IX (koniec września ok. 25), VIb XII(początek- około 10.)
3. Kornel Makuszyński, *Szatan z siódmej klasy* VIa III (początek), VIb- V(początek)
4. John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem* lub Alfred Szklarski *Tomek w krainie kangurów* VIa V(początek), VIb-(koniec września ok. 25.)

O dokładnym terminie omawiania lektury uczeń zostanie poinformowany poprzez wpis w dzienniku elektronicznym- informacja o terminie sprawdzianu z treści lektury

KRYTERIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Prezentowane poniżej kryteria ogólne dotyczą oceniania na koniec etapu edukacyjnego.

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,

- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,

- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,

- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.